

Pozdrav iz domovine

Štev. 3. našim vojakom na bojišču.

1916.

Izhaja vsakega 15. in 30. v mescu.

Ljubljana, 15. marca 1916.

Cena četrtletno 50 vin., polletno 1 K. celoletno 2 K.

Avstrija moja.

Domovje moje, Avstrija,
ti biser vsega si sveta!
In zate, zate jaz gorim
in zate, zate le živim.
Ko bi v izbiro dal mi Bog,
da dom poiščem si okrog,
ne dvojil bi ter rekel koj:
Ti Avstrija, ti dom si moj!

O domovina, Avstrija,
ti biser vsega si sveta!
Bogastva ti rodi morjé,
visoka gora in poljé,
goji se v tebi množ krepost,
domá je ženska tu zvestost,
zato mi duh unet zapoj:
O Avstrija, ti dom si moj!

O domovina, Avstrija,
ti biser vsega si sveta!
In kaj drži te, kaj krepí,
da vsak sovrag se te boji?
Jedinost tvoja njim je jez.
Jedinost Avstriji je vez.
Jedini gremo zanjo v boj:
O Avstrija, ti dom si moj!

Janko Kersnik.

Kje je usmiljenje božje?

Vojska je res huda reč, grozna pokora
in od sile dolgo traja.

Vendar smo se pa zadnjič na tem-le mestu pomenili — saj se še spominjate, kajne? — da se ne sme govoriti, kakor nekateri govoré, »če bi bil Bog, bi tega ne dopustil«. Tako govorjenje je nepremišljeno in predrzno. Vojska, kakor je strašna, vendar ni noben dokaz, kakor da bi ne bilo Boga, vladarja nad nami. Marveč ravno nasprotno: Vojska le potrjuje, da je vladar nad nami, Bog pravičen sodnik, ki greh neizmerno sovraži in ostro kaznuje. Zaradi vsesplošne popačenosti sedanjega sveta se je — po dolgem čakanju in prizanašanju — vnela njegova jeza. Ravno zato, ker so ljudje Boga tajili in ga hoteli odstaviti, jim je dal čutiti, da še biva in živi. Kakor je nekda poslal nad spačeni človeški rod vesoljni potop, takó pa v naših dneh vesoljni pretep, svetovno vojsko. On sicer vojske ni povzročil; vojske je kri-vo sovraštvo narodov; Bog jo je samó pripustil, a bo obrnil človeško hudobijo v svoje najboljše namene.

To je že verjetno, boste rekli; to nam gre skupaj. Toda Bog pa ni samó neskončno pravičen, ampak tudi neskončno usmiljen. Kakó gre pa ta vojska z božjim usmiljenjem skupaj? Kje je vendar usmiljenje božje, ko moramo takó strašno trpeti? To

nam ne gre skupaj, boste rekli; na to nam odgovorite!

Na to vam odgovorimo takole:

Tudi kljub tej vojski je in ostane Bog usmiljen in sicer neskončno usmiljen. In morda je ravno ta vojska zate in za marsikoga — dokaz božjega usmiljenja...

Ali je to mogoče?! Ta strašna vojska naj mi bo znamenje usmiljenja božjega?!

Zakaj pa ne? Ali boš mar imenoval zdravnika, če ti daje grenka zdravila, zato da bi te ozdravil, ali če ti ruje zob, ki te boli, ali če ti tudi reže kak ud, zato da ti ohrani življenje, — ali boš mar takega imenoval neusmiljenega? Ali oče, ki svojega otroka kaznuje, morebiti trdo kaznuje, ker je porednež zaslužil hudo kazen, — ali je mar ta neusmiljen? Ne, marveč moder oče je, in otrok, ko pride k pameti, mu bo vedel hvaležnost. — No, če pa Oče nebeški ravno takó ravna s svojimi porednimi otroki in nebeški Zdravnik s svojimi bolniki — ali tega bi pa smeli imenovati neusmiljenega? Ne! ko pridemo enkrat popolnoma k pameti, to se pravi: ko bomo enkrat jasno videli njegove sodbe in njegove namene, mu bomo vedeli hvaležnost in peli hvalo.

Zdaj zaenkrat pa njegovih potov in namenov ne moremo natanko poznati, njegovih misli ne dobro razumeti. On nam je to sam povedal že v svetem pismu stare zaveze govoreč po preroku Izaiju: Moje misli niso vaše misli, moja pota niso vaša pota; ampak kolikor višji je nebo od zemlje, toliko višji so moje misli od misli vaših. — V novi zavezi pa nam je njegov apostol, sv. Pavel, takole lepo povedal: O globočina bogastva modrosti in znanja božjega! Kako nerazumljiva so njegova pota in neumljive njegove sodbe! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec, ali kdo je Bogu kaj dal, da bi mu moral on povračevati? Saj je vse iz njega in po njem; njemu bodi čast in hvala!

Torej božjih sodb ne moremo dobro umeti in njegovih naredb ne prav presoditi. Kolikor so nebesa višji od zemlje, toliko so njegove misli višji od naših.

Če pa njegovega ravnanja ne moremo prav presoditi, to pa vendar dobro vemo, da je on kakor neskončno pravičen tako tudi neskončno usmiljen. On ni in ne more biti neusmiljen; pravičen pač, pravičen, toda ne neusmiljen! Kakor ogenj ne more biti mrzel, kakor voda ne more biti suha, kakor gora ne more biti ravna, tako Bog ne more biti krivičen in neusmiljen. Mrzel ogenj bi ne bil več ogenj, suha voda bi ne bila več voda, ravna gora bi ne bila več gora, — neusmiljen in krivičen Bog pa bi ne bil več Bog. Bog pa je

Bog, zato pa tudi kakor pravičen tako usmiljen neskončno.

Kakor se baker in cink lepo skupaj zlijeta v bron, da daje zvon krasen glas od sebe, ki se razlega čez hrib in plan in razveseljuje vsakega, kdor ga sliši, — tako se pravica in usmiljenje v Bogu zlivata skupaj v lepo harmonijo; in enkrat bomo videli, kako sta usmiljenje in pravica njegova lepo uravnavala vse in vodila življenje vsakega človeka in celih narodov.

Poglej kako preprogo, s kakršno so pogrnjene stopnjice oltarne v cerkvi ali pa gosposke sobe! Obrni jo narobe in videl boš, da raznobarvne niti gredo sem in tja, se križajo in kražajo brez vsakega reda. Če bi jo samo od te strani gledal, bi rekel: čemu ta zmeda?! Če pa obrneš preprogo na pravo stran, pa vidiš, da vse te na oni strani zmedene niti tvorijo na tej strani krasne rože in druge raznovrstne lepe figure. — Tako tudi, če gledamo vladanje božje, je po naši kratki pameti marsikaj narobe; mi bi hoteli svet vse drugače vladati, mi bi znali vse bolje narediti. Mi pa mi, seveda! Tepčki! Mi bomo očitali Bogu, da ne ravna prav? To je tako neumno, kakor če bi brljava leščerba očitala solncu, da ne sveti dobro; ali kakor bi polž očital kanonski krogli, da leti prepočasi. Ti revšči, ki se komaj premikaš, pa se boš ti usajalo nad kom, da je prepočasen? Ali ni to smešno? Vidite, tako smešno in nespametno bi bilo tudi, če bi hoteli mi s svojo kratko pametjo presojati in obsojati božjo neskončno Modrost!

Ne, dragi moji, zaupajmo Bogu, — tudi če viharji tulijo in kroglice žvižgajo krog nas! Bodimo prepričani, da božja Pravica in božje Usmiljenje čuvata nad nami. Na zemlji res ni pravice, in popolne pravice tudi biti ne more. Tudi usmiljenja pogostokrat ni. Pri Bogu je oboje. On bo vse lepo izravnal ob svojem času in prisodil natančno vsakemu, kar mu gre: hudobnežem zasluženo kazen, pravičnim, ki po nedolžnem trpé, prelepo plačilo.

Vedeti morate namreč, da s tem svetom še ni vsega konec; glavni obračun pride šele nekje drugod... Pred par tedni smo brali nedeljski evangelij o pšenici in ljuljiki. Gospodarjevi hlapci bi bili hoteli ljuljiko kar brž poruvati; gospodarju se pa ni tako mudilo, marveč je rekel: Potrpíte, potrpíte malo! Bo že prišel čas za to; pustite oboje rasti do žetve; ob času žetve porečem žanjicam: ljuljiko povežite v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v moje žitnice!

Vprašam vas, ali ni ravno ta vojska taka velika žetev? ... Ali se ne ločuje tudi sedaj ljuljika od pšenice? ... Ljuljika gre v peč, pšenica pa se spravlja v žitnice ne samo na mernike, ampak na vagone. — O, da, dragi moji, verjemite: marsikdo se bo

imel tej vojski zahvaliti, da bo po hudem a kratkem trpljenju — večno srečen. Ti le to glej, da ne boš ljuljika ampak pšenica, potem bo morda tudi s teboj tako...

Če torej vprašate: kje je usmiljenje božje? vam odgovorimo: še živi! Usmiljenje božje ni umrlo, tudi ne zaspalo.

Tudi v vojski vlada poleg pravice tudi usmiljenje božje. Tudi ko nebeški zdravnik zdravi bolni človeški rod, je usmiljen, četudi je to zdravilo grenko; tudi ko tepe svojega otroka, je Oče nebeški poln usmiljenja, ker mu le dobro hoče. Ti skrbile za to, da boš s tem Očetom vedno v prijateljskem razmerju, to se pravi, da boš vsak čas v milosti božji (brez smrtne greha) — če te morda nenadno pokliče k sebi. Potem boš enkrat tudi klical, kakor je pisano v psalmih: Usmiljenje božje bom prepeval vekomaj!

Pismo je prišlo...

I.

Ali je sveti večer nocoj? Zakaj, poglej jih vse, ki sede okoli mize: mati in četvero otrok, ali ne sije iz oči in z lic vseh najlepše, najsladkejše svetovečerno veselje? Le enega ni med njimi, da bi delil njih veliko radost: očeta! In vendar — je med njimi! Saj jim je ravno on naredil to blagoslovljeno, res svetonočno veselje. S pismom jim ga je naredil, s pismom, ki ga drži ajstarejša hčerka, petnajstletna Ivanka, v roki, in ga spet in spet bere.

«... Vedno mislim na vas...» bere Ivanka z jasnim, nekoliko pojočim glasom. — »Kadar tako mislim na vas, se mi zdi, da nisem pred sovražnikom, v zakopih, ampak med vami. Vse vas vidim: tebe, draga Mina, Ivanko, Lojzka, Tilko, Peterčka. Ali je ta med tem že kaj zrasel? Ali je še tako zdrav in močan in neugnan? Le na visoko mora tudi malo bolj rasti, ne samo na široko. Včasih mi pri tem kar nevede in nehote uide polglasna beseda. »Mina!« pokličem. Ali otrok katerega. Šele tedaj se spomnim, kje da sem. Res, malo težko mi postane pri srcu, ko smo tako daleč vsaksebi. Pa ne preveč! Saj vem, da ste v mislih tudi vi pri meni. In vem, da molite zame. To me tolaži najbolj. Tudi kadar izvršimo kak napad, se nič kaj hudo ne bojim. Vedno mislim: »Ne bo hudega! Mina in deca molijo doma zame!« Če se vrnem, in upam, da se, srečno in zdrav, se vrnem le po vaši molitvi. Vaša molitev mi je do zdaj izprosila, da so me Bog, Marija in sveti angel varih varovali. Pa mi izprosi še srečno vrnitev. Ne zabim vam tega nikoli...»

Polnih jok prekine bralko. Vseh oči, polne veselja in sreče, se ozro v mater. Tiho joka. A vendar čutijo vsi, da je srečna. O radosti njenega srca priča že glas, ko pravi: »Beri še enkrat — to zadnje, Ivanka!«

Ivanka bere. Prebere do: »Pozdravlja vas čez gore in doline, čez reke in jezera v Bogu in v Mariji vaš oče.«

»Beri še enkrat!«

Pa bere od začetka.

Tiho je v sobi. Še dihati ne upajo.

Ko je prebrala Ivanka že štirikrat, se že po pismu Lojze.

»Počaj, pogledam še jaz.«

»Jaz tudi!« hoče Peterček, štiriletni.

»Ti še j' ne poznaš!« ga poučuje Tilka, ki hodi že od jeseni v šolo in že j' dobro pozna, na kar ni malo ponosna.

Vsi segajo po pismo.

»Da ne raztrgatel!« svari mati. »Poglejte še malo, pa pomolimo za ateka in greste spat.«

A se jim ne mudi v posteljo. S silo jim mora mati vzeti pismo, s silo jih spraviti od mize, da pomolijo, se razpravijo in ležejo.

Peterček se brani. Še z jokom hoče kljubovati.

»Pa atek ne pridejo domov, če ne ubogaš!«

V hipu je kakor jagnje. Če bi ga mati tepla, držal bi in molčal. Da atek zaradi nje ne bi prišli domov — ne, kako bi moglo to biti? Ne sme, ne sme!

Otroci že spe.

Tedaj vzame Mina še enkrat pismo. Nagne se z njim k luči. Bere, bere. In na pismo kaplja solza za solzo... Nad šestnajst let je poročena, a solz take ljubezni ni jokala od poročnega dne...

* * *

Mož v tujini, ali jih čutiš iz daljave? Ali ti ni v tihi noči ali v sredi vročega ognja, kakor da rosi božji blagoslov nate? Ne zabi jih, solz svoje zveste žene v domovini! Ne zabi svojih nedolžnih otrok, ne njihov molitve. Ne zabi jih posebno v urah nevarnosti in izkušnje...

Ksaver Meško.

Kako je z vojsko?

Dne 18. februarja smo doživeli tudi v Ljubljani zanimiv vojni prizor. Okrog 9. ure dopoldne so začeli nad mestom brenčati laški aeroplani. Gosta megla jim je očitno nagajala. Vse je nestrno pričakovalo, kaj bo. Padlo je nekaj bomb, po večini v šentjakobskem delu mesta, nekaj v okolici Ljubljane. Ena je eksplodirala tik rezervne bolnice na Št. Jakobskem trgu in izkopala veliko jamo. Škode, kakor so jo letalci nameravali, niso napravili nobene. Tem občutnejšo škodo so trpeli sami. Kakor se je izvedelo iz uradnega poročila, se je bilo namerilo na Ljubljano v povračilo za naš napad na Milan celo letalno brodovje, vmes nekaj bojnih velikanoz sistema Caproni. Pet letal se je moralo obrniti že na fronti, tri so dosegla Ljubljano. Ko so se vračala, so jih sprejeli naši letalci pred fronto. Pri Mirnu so veliko letalo Capronijevega sistema zbili naši na tla. V njem sta bila dva laška stotnika; eden je bil mrtev, a drugi je moral, hočeš, nočeš nazaj v Ljubljano, seveda ne več po zraku. — Nekoliko pred poldnevom se je prikazalo nad mestom na jasnem nebu zopet neko veliko letalo in vrglo par bomb. Pred staro cukrarno je bil ubit neki deček in ranjenih par oseb. Naši obrambni topovi so se takoj oglasili in pogнали letalca nazaj, odkoder je prišel. Od tedaj jih ni k nam več na izpregled. Imeli so smolo, kakor jo imajo Lahji sploh. — Na nekem poletu je bil baje ranjen hujskač d' Annunzio. V nevarnosti je, da izgubi desno oko. Sicer ni na laškem bojišču razen ne-

katerih posamnih napadov in artiljerijskih bojev nič novega. Povsod močno dežuje.

V Albaniji je naša vojska kljub slabemu vremenu in neugodnih prometnih sredstev prodrla do Drača in mesto zasedla. Italijani so doživeli z ostanki Essadove armade pred mestom strašen poraz. Ker je bila nevarnost, da jih naši popolnoma obkolijo, so mesto zapustili. Bežali so v največji naglici in silnem neredu pod varstvom ladijskih topov na ladje. Naš plen znaša 34 topov, 11.400 pušk in mnogo drugega vojnega materiala. Essad paša se je še ob pravem času umaknil v Italijo. — Naše čete se bližajo Valoni. Italijani se povsod umikajo.

Na Francoskem bojišču so potisnili Nemci sovražno fronto za več kilometrov nazaj in se znatno približali trdnjavi Verdun. Zavzeli so važno severno utrdbo Douaumont (izg. Duomón), istotako nekaj utrdb vzhodno od Verduna. Zastoj je ves napor Francozov, da bi iztrgali izgubljene postojanke nazaj. Nemci so zajeli okrog 17.000 mož, 228 častnikov, 78 topov, 86 strojnih pušk in mnogo drugih stvari.

Portugalska je zaplenila 35 nemških ladij, ki so bile usidrane ob izlivu reke Tajo. Nemčija je pretrgala s Portugalsko diplomatske zveze in se nahaja ž njo v vojnem stanju. — Istotako je Italija rekvirirala 30 nemških ladij, ki so bile internirane v raznih laških pristaniščih. Bržkone se je zgodilo to pod vplivom Anglije, ki se hoče oškodovati za ladje, ki so jih ji Nemci potopili.

Turška armada se mora bojevati na raznih krajih, zato ni čuda, da se ni mogla ustavljati silnemu ruskemu navalu na trdnjavo Erzerum v Armeniji in jo je morala prepustiti sovražniku.

Spor med Nemčijo in Ameriko se še vedno ni polegel. Nemčija ne odstopi od svojega stališča, da bo oborožene trgovske ladje napadala, ne da bi jih preje posvarila.

Skrivnostna nemška ladja »Moewe« se je 4. t. m. vrnila po večmesečnem križarjenju v neko domače pristanišče. Potopila, oziroma zaplenila je 1 francosko, 1 belgijsko in 13 angleških ladij v skupnem obsegu 57.854 bruto ton. Na več mestih sovražnega obrežja je tudi polagala mine, na katerih se je potopila med drugimi angleška bojna ladja »Edvard VII.« v obsegu 17.800 bruto ton. Kot plen je privedla seboj 4 angleške častnike, 29 angleških pomorščakov, 166 oseb posadke sovražnih parnikov, med njimi 103 Indijce in en milijon mark v zlatu.

Vojaške in druge vesti.

Za generalne polkovnike je imenovalo Nj. Veličanstvo sledeče generale: Nadvojvodo Jožefa Ferdinanda, grofa Becka, grofa Paara, pl. Bolfrasa, barona pl. Krobatina in pl. Kovesa.

Poveljnika naše zmagoslavne armade ob Soči, generala Borojeviča pl. Bojno je imenovalo več hrvaških in slovenskih občin za častnega občana. Izredno odlikovanje pa mu je podelilo zagrebško Fran Josipovo vseučilišče, namreč častni doktorat pravnih in državnih znanosti. Tozadevna adresa, datirana z dnem 1. svečana 1916,

proslavlja v vznešenih besedah soškega junaka kot enega najdičnejših sinov hrvatske zemlje, primerjajoč ga največjim junakom zgodovine. Naj navedemo iz te adrese nekaj najpomembnejših odstavkov! »Poleg Lavdona, Suvarova, Moltkeja,« tako govori adresa, »se bo spominjala vojna zgodovina tudi generala Boroevića, dokler ostane svet in čas. Za to jamči Komarovo, Dukla, Soča. Hvaležna monarhija ne bo zamudila s svojim priznanjem, a naša slavna mati Hrvatska gleda z občudovanjem na Vas, ki ste ji njen ponos, njena tolažba in njena slava! V lepi narodni pripovedki, v ljubki naši pesmi, v srcu Hrvatov je uklesano za vse večne čase Vaše plemenito ime.

Prišli smo semkaj, da se Vam globoko poklonimo in se najiskrenejše spoštljivo in srčno zahvalimo in Vas toplo pozdravimo v imenu naše domovine Hrvatske.

Vi branite z močjo velikana našo slavno državo, ali tudi zaledje in dele dežel, kjer stanujejo Hrvati. Od Vašega gigantskega delovanja je odvisen tudi napredek hrvatske kulture in obstoj hrvatskih pravic. Samo za Vašimi požrtvovalnimi pleči moremo kulturno delovati. Vaša zasluga je, da nam je ostalo do danes nedotaknjeno naše morje, ta naša svetinja, ta vrelec i gospodarskega i umetniškega i znanstvenega našega ustvarjanja. Vaša čast je, da se more naša mati Hrvatska proslaviti zopet z enim najidealnejših svojih sokolov!

Scipio Maior si je pridobil po zavzetju Kartage naslov »Africanus«, Suvarov pridevek »Italicus«, maršala Ney imenujejo po Moskvi. Tudi našemu Nikoli Šubiću Zrinskemu je podelil naš narod ime »Sigetski«. Ne dvomimo, da bo hvaležno naše izročilo s sijajem zmage ovenčanemu imenu Vaše prevzvišenosti dodalo tudi še častno ime »Soški«.

Mi pa, predstavitelji hrvatskega vseučilišča, smo prihiteli, da Vam v znak naše hvaležnosti in priznanja podelimo najvišje, kar imamo: častni doktorat pravnih in državnih znanosti.

Hvaležni smo Njegovemu Veličanstvu, da je naš udani predlog odobrilo, a Vas, slavni hrvatski junak, prosimo danes, da izvolite sprejeti diplomu te najvišje časti, ki jo more podeliti naš najvišji hrvatski kulturni zavod.

Med živimi velikani je počeščena samo Njegova ces. in kralj. Visokost nadvojvoda Evgen in Vaša prevzvišenost s tem simbolom našega najglobokejšega priznanja.

Ne samo album naše dične Almae matris, ne samo mi predstavitelji hrvatskega vseučilišča: ves hrvatski narod kliče z vso svojo dušo: naj živi najslavnejši današnji hrvatski junak prevzvišeni gospod doktor Svetozar Boroević pl. Bojna, junak Soče! Živio, živio, živio!

Mesto Zagreb je podelilo generaloma Boroeviću in Sarkotiću častno meščanstvo.

Major Turudija, eden najbolj priljubljenih dalmatinskih junaških poveljnikov na soški fronti je bil povišan za podpolkovnika.

Ljubljanski občinski svet je sklenil v svoji seji dne 7. marca t. l. na predlog gospoda župana, da se imenuje v večni spomin naših slavnih vojskovodij več javnih prostorov in zgradb po njihovem imenu in sicer: Ravnina na ljubljanskem Gradu nad

»šancami« se naj imenuje »Nadvojvode Evgen razgled«, novi šentjakovski most »Nadvojvode Friderika most«, nameravani novi šentpeterski most pa »Nadvojvode Evgen most«. — Istotako se sklone »ustanoviti mesta Ljubljane za vojne invalide«. — Dne 24. februarja je izročil mestni župan generalu Boroeviću v njegovem glavnem stanu častno diplomu povodom njegovega imenovanja za častnega meščana mesta Ljubljane. —

Praško vseučilišče je podelilo prestolonasledniku Karlu Francu Jožefu častni doktorat pravnih znanosti. — Častni doktor za grebškega vseučilišča je postal tudi nadvojvoda Evgen.

Deželni odbor kranjski je dovolil 1000 kron, da se nabavi železen lavorov venec, ki bodo na njegovih listih vrezana imena kranjskih junakov iz sedanje vojske. Venec bo visel med venci drugih dežel na zunanjih vratih cesarskega dvora na Dunaju.

Knjiga junakov. C. kr. gardni podpolkovnik in sloviti pisatelj knjige »Slovenski fantje v Bosni« namerava spisati »Junaško knjigo slovenskih fantov v svetovni vojni«.

Vojni kurat dr. A. Jehart je bil iz srbskega vojnega ujetništva premeščen v Italijo in opravlja med ondrotnimi interniranci duhovniško službo.

Umrli je 14. februarja v Belgradu na tifusu vojni kurat Anton Urban, deželnozborni poslanec na Moravskem. Nekaj časa je bival tudi v Ljubljani. Zadnji čas je bil na črnogorskem bojišču.

Umrla je 2. marca v Bukareštu rumunska kraljica vdova Elizabeta. Bila je sloveča pesnica in pisateljica pod imenom Carmen Sylva.

Sv. oče Benedikt XV. je izdal zopet poziv na ves katoliški svet, da si posebno zdaj v postnem času prizadevamo z dobrimi deli utolažiti božjo jezo in izprositi od Boga skorajšnjega miru.

Truplo padlega g. prof. Modica so z Goriškega prepeljali v Ljubljano k Sv. Križu. — V Judenburgu pri vojaki je umrl stenograf kranjskega deželnega odbora g. Franc Klemenčič.

Na Solnograškem in Tirolskem so ponekod velikanski snežni plazovi zasuli neke vojaške oddelke.

Redek slučaj. V rezervni bolnišnici deželnega dvorca v Ljubljani se nahaja mlad ranjenec, Hrvat po rodu, ki mu je krogla na bojišču prestrelila vrat, nato pa odletela v sosednjega vojaka, ki mu je ranila in preluknjala prsi, da je bil takoj mrtev. Naš Hrvat s prestreljenim vratom pa lahko govori, kadi, je dobre volje in bo kmalu okreval.

Naši vojak. Stotnik Sporer je pisal nekemu koroškemu župniku pismo, polno hvale o slovenskih vojaki. Njegov bataljon obstoji namreč večinoma iz Kranjcev. Med drugim piše: »Neki naš oddelek je zasul plaz. Takoj so odšli vojaki reševati ponesrečence, a sovražnik je streljal nanje. Kljub temu se naši junaki niso dali ostrašiti in so rešili vse tovariše razen enega, ki je bil že mrtev. A kakor za kazen za grmi na Italijane več strašnih plazov, ki jih mnogo pokopljejo pod seboj. Ostali so zbežali iz strahu, da bodo naši streljali nanje. Mirno bi bili lahko rešili ponesrečen-

ce, kajti naši ljudje še niso v »kulturi« tako daleč, da bi ovirali v taki sili delo bližnjemu v pomoč.«

Slučaj? List »Korrespondenz des Pries-tergebetsvereines«, Innsbruck, Februar 1916, 50. letnik, št. 2, prinaša sledeče: »G. Fischer Alojzij, vojni kurat, vojna pošta 222, je bil odlikovan z duhovniškim križcem 2. reda na belordečem traku in nas je razveselil s svojim obiskom. Dve dejstvi iz njegovega pripovedovanja sta nas posebno vzradostili in izpodbudili: da jih od njegovih strelcev tako malo pade: v šestih mesecih med 400 do 500 možmi samo pet mrtvih, dasi so bili tolikrat v najhujšem ognju in jih je od rednih vojakov padlo mnogo več; vedeti pa je tudi treba, kako goreče tirolski strelci molijo sv. rožni venec. — Patuljo desetih mož so Italijani na neki višini popolnoma obkolili; lahko bi se bili branili proti številno mnogo močnejšemu sovražniku s spretnim streljanjem, toda primanjkovalo je streliva in hrane. Sklenejo tedaj, da poizkusijo s silo predreti sovražno verigo. Pokleknejo, obudé popolno kesanje in zmolijo še kratko molitvico. Le eden ni hotel upogniti kolena, češ, molitev kaže, da nam manjka poguma. Srečno so predrli sovražno vrsto; kljub številnim kroglam jih je bilo devet čisto nepoškodovanih, desetega, onega, ki se je bil norčeval, pa je zadelo 25 krogel.«

»Soči.« Naš slavnoznani glasbenik P. Hugolin Sattner je ravnokar uglasbil za koncert Gregorčičev proroški spev »Soči«. Strokovnjak, ki je imel priliko, postanek nove skladbe pobližje zasledovati, trdi, da se je g. skladatelju delo izredno posrečilo. Bo pač zopet izreden užitek, kadar se bo skladba javno izvajala!

Naš pesnik Silvín Sardenko je izdal zbirko globoko občutenih pesmi z naslovom: »Nebo žari«, ki so se porodile v njegovi duši pod vplivom sedanje vojne. Priporočamo jih kot posebno primerno darilo našim vojakom. Naročajo se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani (izvod 1 K, vezan 1 K 80 v.).

Pri nas doma.

Nekaj črtic naj vam povem, kako se godi pri nas doma, odkar vas ni.

Tudi naš dom je v zvezi z vašim bojnim poljem. Kakor če udariš ob železni drog na enem koncu, zazveni po vsej dolžini.

Bojni grom odmeva tudi pri nas in vaše rane odsevajo tudi v naših očeh. Vi pišete po tuji zemlji s krvjo, mi pišemo po domači prsti s solzami. In včasih je težko reči, katero pismo reže huje v srce.

Ali bolj hrepenite vi po domovini, ali bolj hrepeni domovina po vas?

Ali je vam bolj zaželen naš pozdrav iz domovine, ali nam bolj vaš odzdrav v domovino?

Ob stolni cerkvi.

Podoba Žalostne Matere božje v vnanji steni stolne cerkve je dosegla večjo veljavo.

Večer za večerom gori pred njo prijazna luč. V mraku odsevajo njeni skromni žarki po temni cesti in ožarjajo stopinje vsakemu, ki pride mimo.

Mimo podobe vodijo vojake, vozijo ranjence, spremljajo ujetnike, in stopinje vseh so ožarjene v znamenju Žalostne Matere božje.

Kako vzvišena so srca v tihi žalosti, kakor snežniki v solnčni zarji!

Naše trdnjave.

Kljub bojnemu drvenju in vrvenju spi vendarle mnogo stvari, ki sicer niso počivale.

Kladivo v kovačnici spi. Kovač je šel kovat vojno pot. Kuje jo in kuje, da se iskre krešejo, a vojna pot še ne bo kmalu skovana.

Sekira v tesarnici spi. Tesar teše s težkim topom po sovražni trumi. Kdaj jo bo otesal, sam ne ve.

Šivalni stroj v delavnici spi. Krojač in črevljar sučeta sabljo namesto stroja, šivanke in šila.

Kruhek v shrambi spi. Žalosten in shujšan je v obraz, Kadar se za trenutek prebudi, so vse pekarnice kakor trdnjave oblegane od napadalnih trum.

A Bog je vsem dober, vsi krušni napadalci se prej ali slej vračajo zmagovalni domov.

Še ena.

Še eno krušno trdnjavo imamo.

Ob njej se zbirajo vaše matere, žene, neveste in dolga vrsta nedolžne mladine.

Oko jim žari v svetem zaupanju in obraz se jim zasveti včasih v lahmem nasmehljaju.

Morda vidijo v bližnji daljavi svojo in vašo zmago.

Zatorej ne odstopijo od krušne trdnjave — od obhajilne mize.

Silvin Sardenko.

(Dalje.)

Koledar za april.

1. Sobota. Hugon, šk. 2. **Nedelja**. 4. postna. (Sredpostna, Evang. Jezus nasiti 5000 mož.) Frančišek Pavl. 3. Ponedeljek. Sikst, šk. 4. Torek. Izidor, šk. 5. Sreda. Vincencij Fer., sp. 6. Četrtek. Sikst, pap. 7. Petek. Herman, sp. 8. Sobota. Albert, šk. 9. **Nedelja**. 5. postna. (Tiha, Evang. Judje hočejo Jezusa kamenjati.) Marija Kleofa. 10. Poned. Ecehiel, pr. 11. Torek. Leon Vel., pap. 12. Sreda. Zenon, muč. 13. Četrtek. Ida, dev. 14. Petek. Marija 7 žal. 15. Sobota. Helena, kr. 16. **Nedelja**. 6. postna. (Cvetna, Evang. Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem.) 17. Ponedeljek. Anicet, pap. muč. 18. Torek. Apolonij, m. 19. Sreda. Ema, vd. 20. Veliki četrtek. 21. Veliki petek. 22. Velika sobota. 23. **Nedelja**. Velika noč. (Evang. Jezus vstane od mrtvih.) 24. Velikon, ponedeljek. Jurij, m. 25. Torek. Marko, evg. 26. Sreda. Klet, pap. 27. Četrtek. Peregrin, duh. 28. Petek. Pavel od križa, sp. 29. Sobota. Peter, m. 30. **Nedelja**. 1. povelikon. (Bela ned. Evang. Jezus se prikaže pri zaprtih vratih.) Katarina Sienska, dev.

Sv. Jurij, vojak-mučenec.

Ta mesec praznuje vojaški stan spomin svojega posebnega zaščitnika med nebeščani, sv. Jurija.

Ta junak pred Bogom in ljudmi je bil

sin plemenitih krščanskih staršev iz Kapadocije v Mali Aziji. Še mlad je vstopil v rimsko armado, kjer je vsled svojih izrednih vojaških zmožnosti hitro napredoval. Postal je višji poveljnik (vojni tribun, po naše nekako polkovnik). Rimski cesar Dioklecijan se je izredno zanimal za vrlega vojaka. Ta vladar v prvih letih svoje vlade ni zatiral krščanstva. Zato se je Kristusova vera močno širila po vsem rimskem cesarstvu, tudi med višjimi stanovi, na cesarskem dvoru in posebno v armadi. Pogani so bili zaradi tega v strahu in so pregovorili cesarja, da je izdal na zboru v Nikomediji krute odloke proti kristjanom. Začelo se je iznova krvavo preganjanje. Tudi Jurija zatožijo in sicer ga obdolže, da je odstranil z javnih prostorov cesarski odlok proti krščanski veri. Jurij neustrašeno spozna pred sodnikom, da je kristjan. Najgroznejše muke in vse cesarjeve obljube in ponudbe ga ne morejo omajati v zvestobi do Kristusa. Cesar mu odkaže odsekati glavo v mestu Lydda (23. aprila l. 303.).

Zgled sv. Jurija je osrčeval nešteto drugih kristjanov, da so tudi oni neustrašeno dali svoje življenje za sv. vero. Češčenje tega junaka, posebno, ker je bil tudi vsled svojega visokega dostojanstva v rimski armadi splošno znan, se je hitro razširilo povsod, kjer so bivali kristjani. Kakor v rimski cerkvi, tako uživa sv. Jurij zlasti v vzhodni, grški cerkvi izredno čast. Vzhodna cerkev mu nadevleje častno ime »veliki mučenec in zmagovalec«. Njegov spomin obhaja z velikimi svečanostmi. Tudi po naših slovenskih deželah je sv. Jurij eden najbolj znanih svetnikov. Slovenci so ga že od nekdanj častili. Najstarejše cerkve in župnije po naših krajih so njemu posvečene. Za svojega patrona si ga je že v davnih časih izbrala kranjska dežela in posebej še stolno mesto Ljubljana. Na ljubljanskem Gradu je sv. Juriju posvečena starodavna kapelica, ki jo je dal sedanji grajski poveljnik okusno prenoviti in oplešati. Sv. Jurij se upodablja navadno kot rimski vitez na konju, kako s sulico prebada zmaja. Ta podoba pomeni, da je vsled svoje stanovitnosti junaško premagal peklenškega zmaja.

Slavni svetnik-vojak bodi svetli vzor in mogočni zaščitnik tudi vseh naših vojakov in cele naše armade!

Za kratek čas.

V šoli. Učitelj: »Otroci! Kdor mi pove tako uganko, da je ne bom mogel uganiti, bo dobil krono.« Učenci stavijo razne uganke in učitelj jih ugiba. Čez nekaj časa se oglasi eden izmed učencev: »Prosim, gospod učitelj: Kakšen razloček je med menoj in prestolonaslednikom?« Učitelj ugiba in ugiba, a zastonj. Dečko: »Nobenega razločka ni! Jaz čakam krono, on čaka krono.«

Ribničan (drži umirajočemu očetu svečo, izposojeno pri sosedu): »Oče, hitru umrite! Svečja nej naša.«

Pri koncertu. Slavna operna pevk poje pri koncertu solo. Neki otrok jo pazljivo motri, medtem pa tudi opazuje dirigenta in vpraša mater: »Mama, zakaj pa tisti mož vedno gospej s palico žuga?« —

»Tiho bodi! Saj ji ne žuga.« — »I, čemu pa potem gospa tako vpije?«

V nemško-francoski vojni. »Kaj si pa naredil, ko je zalučal Indijanec dolgi nož proti tebi?« — »I, dejal sem: počakajmo! Morda prileti še žlica in vilice.«

Iz šole. Učitelj: »Otroci, pripovedoval sem vam o živalih, ki so zelo požrešne. Kdo mi pa ve povedati žival, ki je zadovoljna s prav skromno hrano?« Učenec: »Ta žival je molj.« Učitelj: »Zakaj?« Učenec: »Zato, ker je samo luknje.«

V starih časih. Nekje se je pred leti dogodilo to-le: Vaški učitelj prosi domači šolski zastop, da bi nabavil za šolo zemljevid Evrope. Načelnik krajnega šolskega sveta razloži pri seji učiteljevo prošnjo. Po dolgi debati se vzdigne možakar, ki je doslej molčal, in pojasni svoje stališče tako-le: »Možje! Ali ni neumno, da se za to prepiramo? Jaz mislim, da je za tako reč škoda vsakega krajcarja. Bogve, če bo kateri naših otrok kdaj prišel v tisto Evropo!«

V zabavo.

Zunaj na širnem morju je razbil silni vihar ladjo. Samo 20 oseb se je rešilo, med njimi tudi en zamorec. Krčevito se oklepajo razbite ladje in kličejo na pomoč. Samoten čolnič priplove. Brodarja prosijo, naj jih sprejme vanj. A čolnič je ravno za enega premajhen. Kdo naj ostane tu, izročen gotovi pogubi? Vsi mislijo na zamorca. A kako se ga iznebiti? Brodar stavi moder svet. Žrebajo naj in sicer tako, da se štejejo. Šteje se vedno od ene do sedem, vsaki sedmi je prost. Šteti se začne iznova vselej pri sosedu tistega, ki je prost. Kadar se došteje do konca vrste, se nadaljuje na nasprotnem koncu do sedem. Šteje se tako dolgo, da naposled ostane še samo eden. In ta, ki ostane, ne sme v čoln. Brodar začne šteti in šteje tako, da naposled ostane res zamorec sam.

Pri katerem je začel šteti? (Poskusi z vžigalicami! »Zamorec« je tu zaznamovan debelo. Stoji pa lahko v vrsti na kateremkoli mestu.)

LISTNICA.

P. n. naročniki naj nam zamudo pri razpošiljanju lista blagohotno oprostite! V prihodnje, upamo, bo vse v redu, ker se nam je ponudilo več spretnih moči prostovoljno na razpolago. — Lista se tiska 20.000 izvodov. Razpošlje se najprej na bojišče, potem pa posameznim naročnikom. Kdor bi bil prejel premalo ali preveč izvodov, naj blagovoli to sporočiti. Vse, kar je namenjeno našemu listu, naj se pošilja izključno na naslov: »Pozdrav iz domovine«, Ljubljana, Ljudski dom, da ne bo neljubih zamenjav in pomot. — Za zopet nam došle darove in preplačila vsem iskrena hvala! — »Gospodarska Zveza« v Ljubljani je naklonila listu velikodušen dar 2000 K, za kar ji izrekamo še posebej v imenu naših vojakov najlepšo zahvalo!